

DOKUMENDIHALDUSELT INFOHALDUSELE

13.06.13 dokumendihaldusnõukogu laiendatud tööseminari teesid¹

Taust:

Avalike teenuste korraldamise rohelises raamatus² sõnastati vajadus minna üle terviklikule infohaldusele, kuna asutuste senine asjaajamine ei ole olnud piisavalt efektiivne ega toeta teenuste arengut. Palju on dubleerivaid tegevusi, pabermaailma loogika kopeerimist ja käsitsitööd ning samas on vajalikku infot raske kiiresti leida ja kasutada.

Euroopa Komisjoni toetusel tegutsev rahvusvaheline koostöökoogu DLM Forum³ on samuti võtnud suuna terviklikule infohaldusele ja -korraldusele (*Information Governance*). Seatud eesmärkide saavutamisel nähakse võtmerolli eri valdkondade vahelises koostöös.

Infohalduse mõiste on kasutusel juba mõnda aega, sageli on seda aga kasutatud dokumendihalduse sünonüümina. Nii on ka Eestis tutvustatud ammutuntud dokumendihaldussüsteeme (nt Amphora, Postipoiss, DocLogix jt) kui infohaldustarkvara. Teisalt on infohalduse all mõistetud üksnes muudes infosüsteemides tekkivate andmete haldamist. Seonduvat mõistet infoteadus on kasutatud raamatukogunduse tähenduses. Terviklik lähenemine on puudunud. Murrangut ei ole toimunud.

Ühe mõiste asendamine teisega ilma põhimõtteid muutmata ei ole lahendus!

Infohaldus EI OLE sünonüüm dokumendihaldusele! Infohaldus ei ole sünonüüm ka andmehaldusele, sisekommunikatsioonile ega muule eraldivõetavale tegevusele!

Terviklik infohaldus on:

tugifunktsioon/tegevus/protsess, mis aitab toime tulla infovoogudega.

Asutuse infohaldus on „katus“ sisuhaldusele, dokumendihaldusele, infotöötlusele andmekogudes jne. Riigi infohaldus on „katuste katus“

Hästi korraldatud infohaldus on:

loov infohaldus, mis:

- katab/käsitleb/töötleb/filtreerib mis tahes kujul ja mis tahes allikast pärinevat ning mis tahes kanali kaudu saadud/saadetavat informatsiooni ,
- filtreerib/korrastab/talletab ning säilitab infot ja selle konteksti lähtudes info väärtusest ja tagades selle kvaliteedi,
- eraldab, koondab, süstematiseerib ja esitab infot lähtudes konkreetsest kasutajast – ametnik/partner (kodanik/ettevõtja/teine asutus)

¹ Kinnitatud dokumendihaldusnõukogu 14.06.13 koosolekul, täiendatud (vt joonealune märkus 4)

² kättesaadav aadressil <http://www.mkm.ee/infouhiskonna-teenuste-arendamine/> , lk 12 ja 16

³ DLM Forumi liikmeteks on 22 Euroopa rahvusarhiivi, riikide dokumendihalduse ja/või arhiivinduse arengut reguleerivad asutused (sh Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium), ülikoolid, tarkvaratootjad jne. Lähem teave DLM Forumi kodulehel <http://www.dlmforum.eu/>

Hästi korraldatud infohaldus:

teeb info leidmise ja kasutamise võimalikult lihtsaks ning sellega:

- võimaldab kiiresti langetada õigeid otsuseid – ametnikul/partneril – ja nii
- kindlustab asutuse/riigi eesmärkide tõhusa ja tulemusliku täitmise.

Kuidas seda saavutada?⁴

- määratledes, milline info on nii väärtuslik, et seda hallata,
- lihtsustades info talletamist ja muutes selle võimalikult automaatseks,
- tagades info säilimise nii kaua, kui seda vajatakse,
- tagades kontekstiinfo säilimise ja sidumise – metaandmed, kirjeldused jms,
- vähendades struktureerimata infot struktureeritud info kasuks,
- vähendades traditsiooniliste dokumentide hulka,
- tagades tõendamise seotud riskide maandamise IT süsteemide andmete abil,
- mõeldes ka inimeste teadmistes ja kogemustes talletatud info säilimisele/kasutamisele

Infohaldust korraldatakse:

vastavalt kokkulepitud reeglitele – reguleerime nii vähe kui võimalik, kuid nii palju kui vajalik. Ühtse teenusteruumi korral kehtivad teatud reeglid ka erasektorile.

Oluline on koostöö eri valdkondade vahel ning tervikliku infohalduse põhimõtete järjekindel tutvustamine ja rakendamine.

⁴ Täiendatud